

Sbírka soudních rozhodnutí

ROZSUDEK SOUDNÍHO DVORA (druhého senátu)

12. června 2014*

„Kasační opravný prostředek — Kartelové dohody — Italský trh nákupu a prvotního zpracování surového tabáku — Rozhodnutí konstatující porušení článku 81 ES — Ochrana před pokutami — Povinnost spolupráce — Právo na obhajobu — Meze soudního přezkumu — Právo na spravedlivý proces — Výslech svědků nebo stran — Přiměřená lhůta — Zásada rovného zacházení“

Ve věci C-578/11 P,

jejímž předmětem je kasační opravný prostředek na základě článku 56 statutu Soudního dvora Evropské unie, podaný dne 18. listopadu 2011,

Deltafina SpA, se sídlem v Orvieto (Itálie), zastoupená J.-F. Bellisem, F. Di Giannim a G. Coppo, avvocati,

účastnice řízení podávající kasační opravný prostředek (navrhovatelka),

další účastnice řízení:

Evropská komise, zastoupená É. Gippini Fournierem a L. Malferrarim, jako zmocněnci, s adresou pro účely doručování v Lucemburku,

žalovaná v prvním stupni,

SOUDNÍ DVŮR (druhý senát),

ve složení R. Silva de Lapuerta, předsedkyně senátu, J. L. da Cruz Vilaça, G. Arestis, J.-C. Bonichot a A. Arabadžev (zpravodaj), soudci,

generální advokátka: E. Sharpston,

vedoucí soudní kanceláře: M. Ferreira, vrchní rada,

s přihlédnutím k písemné části řízení a po jednání konaném dne 13. listopadu 2012,

po vyslechnutí stanoviska generální advokátky na jednání konaném dne 27. března 2014,

vydává tento

* Jednací jazyk: italština.

Rozsudek

- 1 Svým kasačním opravným prostředkem se společnost Deltafina SpA (dále jen „Deltafina“) primárně domáhá zrušení rozsudku Tribunálu Evropské unie ve věci Deltafina v. Komise (T-12/06, EU:T:2011:441, dále jen „napadený rozsudek“), kterým tento soud zamítl její žalobu na zrušení a podpůrně na snížení pokuty, jež jí byla uložena rozhodnutím Komise C (2005) 4012 final ze dne 20. října 2005 v řízení podle čl. 81 odst. 1 [ES] (věc COMP/C.38.281/B.2 – Surový tabák – Itálie) (dále jen „sporné rozhodnutí“), a dále zrušení tohoto rozhodnutí v rozsahu, v němž se jí týká, jakož i zrušení nebo snížení pokuty, jež jí byla uvedeným rozhodnutím uložena, a podpůrně vrácení věci Tribunálu.

Skutečnosti předcházející sporu

- 2 Deltafina je společností podle italského práva, jejímž hlavním předmětem činnosti je prvotní zpracování surového tabáku a uvádění zpracovaného tabáku na trh. Tato společnost je 100% vlastněna společností Universal Corp. se sídlem v Richmondu (Spojené státy americké) (dále jen „Universal“).
- 3 Ve dnech 3. až 5. října 2001 provedla Evropská komise na základě článku 14 nařízení Rady č. 17 ze dne 6. února 1962, prvního nařízení, kterým se provádějí články [81 ES] a [82 ES] (Úř. věst. 1962, 13, s. 204; Zvl. vyd. 08/01, s. 3), šetření zejména v sídlech Fédération européenne des transformateurs de tabac (evropská federace zpracovatelů tabáku) v Bruselu (Belgie) a třech hlavních španělských zpracovatelů surového tabáku. Uvedená federace o těchto šetřeních obratem informovala své členy, včetně Associazione professionale trasformatori tabacchi italiani (profesní sdružení italských zpracovatelů tabáku; dále jen „APTI“).
- 4 Dne 19. února 2002 podala společnost Deltafina Komisi žádost o ochranu před pokutami na základě oddílu A oznámení Komise o ochraně před pokutami a snížení pokut v případech kartelů (Úř. věst. 2002, C 45, s. 3; dále jen „oznámení o spolupráci z roku 2002“). Tato žádost se týkala údajné kartelové dohody mezi zpracovateli surového tabáku na italském trhu.
- 5 Dne 6. března 2002 informovala Komise společnost Deltafina o tom, že její žádost splňuje podmínky stanovené v oznámení o spolupráci z roku 2002 a že jí na konci správního řízení poskytne požadovanou ochranu před pokutami, ovšem za předpokladu, že společnost Deltafina bude splňovat podmínky stanovené v bodě 11 tohoto oznámení.
- 6 Dne 14. března 2002 se konala schůzka útvarů Komise a zástupců společností Deltafina a Universal k projednání podmínek spolupráce společnosti Deltafina s Komisí (dále jen „schůzka konaná dne 14. března 2002“).
- 7 Na této schůzce útvary Komise uvedly, že mají v úmyslu provést v souvislosti s kartelovou dohodou oznámenou společností Deltafina neohlášená šetření, že tato šetření nelze provést před 18. dubnem 2002, a že je proto nutné zachovat o těchto skutečnostech mlčenlivost až do tohoto data, aby nebyla ohrožena jejich účinnost (bod 412 odůvodnění sporného rozhodnutí).
- 8 Společnost Deltafina vysvětlila, že nebude v jejích možnostech nevyzradit svou žádost o ochranu před pokutami do předpokládaného data těchto šetření, a to vzhledem k tomu, že se blíží schůzky sdružení APTI, na nichž bude obtížné zachovat mlčenlivost, a že je nutné, aby o žádosti informovala svůj střední management a oznámila tuto žádost o ochranu před pokutami v rámci finančních operací, do nichž je zapojena společnost Universal ve Spojených státech amerických (bod 413 odůvodnění sporného rozhodnutí).

- 9 Komise vzala tyto problémy na vědomí a vzhledem k tomu, že by sdělení těchto informací ostatním členům kartelové dohody mohlo ovlivnit plánovaná šetření, požádala společnost Deltafina, aby předložila důkazy a informace, které jí umožní provést tato šetření, v ještě kratší lhůtě (body 413 až 417 odůvodnění sporného rozhodnutí).
- 10 Dne 22. března 2002 proběhl mezi zástupci společnosti Deltafina a úředníkem Komise, jemuž byla daná věc přidělena, telefonický rozhovor ohledně několika otázek týkajících se spolupráce společnosti Deltafina s Komisí (dále jen „telefonický rozhovor ze dne 22. března 2012“) (body 418 až 420 odůvodnění sporného rozhodnutí, jakož i body 10, 157 a 158 napadeného rozsudku).
- 11 Dne 4. dubna 2002 na schůzce sdružení APTI předseda představenstva společnosti Deltafina vyzradil přítomným, že tato společnost spolupracuje s Komisí (dále jen „vyzrazení ze dne 4. dubna 2002“). Téhož dne společnosti Dimon Italia Srl (dále jen „Dimon Italia“) a Transcatlab SpA (dále jen „Transcatlab“), jejichž zástupci byli na schůzce přítomni, podaly žádost na základě oznámení o spolupráci z roku 2002, aniž se zmínily o prohlášeních učiněných předsedou představenstva společnosti Deltafina na schůzce sdružení APTI (body 421 až 426, 454 a 455 odůvodnění sporného rozhodnutí).
- 12 Ve dnech 18. a 19. dubna 2002 provedla Komise na základě článku 14 nařízení č. 17 šetření v prostorách společností Dimon Italia a Transcatlab, jakož i v prostorách společností Trestina Azienda Tabacchi SpA a Romana Tabacchi SpA (bod 428 odůvodnění sporného rozhodnutí).
- 13 Ve dnech 29. května a 11. července 2002 se konaly dvě schůzky mezi zástupci společnosti Deltafina a útvary Komise, v rámci kterých Komise ani společnost Deltafina neprobíraly otázku mlčenlivosti ve vztahu k žádosti o ochranu této společnosti a společnost Deltafina se rovněž nezmínila o tom, že vyzradila tuto žádost o ochranu společností Dimon Italia a Transcatlab během schůzky sdružení APTI dne 4. dubna 2002 (body 420 a 429 odůvodnění sporného rozhodnutí).
- 14 Dne 25. února 2004 zaslala Komise několika podnikům a sdružením podniků, včetně společností Deltafina, Universal, Dimon Italia a Transcatlab, oznámení námitek.
- 15 Dne 22. června 2004 se konalo slyšení, jehož se účastnila společnost Deltafina. Jeden ze zástupců společnosti Dimon Italia na tomto slyšení upozornil Komisi na dva dokumenty založené do spisu při šetřeních provedených Komisí v prostorách společnosti Dimon Italia, které spočívaly v rukou psaných poznámkách, v nichž byla shrnuta prohlášení předsedy představenstva společnosti Deltafina učiněná na schůzce sdružení APTI konané dne 4. dubna 2002.
- 16 Dne 21. prosince 2004 přijala Komise dodatek k oznámení námitek ze dne 25. února 2004, jímž společnosti Deltafina a ostatním dotyčným podnikům oznámila svůj úmysl neposkytnout jí ochranu před pokutami, protože porušila povinnost spolupráce podle bodu 11 písm. a) oznámení o spolupráci z roku 2002.
- 17 Dne 20. října 2005 přijala Komise sporné rozhodnutí, ve kterém se v článku 1 zejména uvádí, že společnosti Deltafina a Universal porušily v období od 29. září 1995 do 19. února 2002 čl. 81 odst. 1 ES tím, že se účastnily dohod nebo jednání ve vzájemné shodě v odvětví surového tabáku v Itálii. V článku 2 sporného rozhodnutí se společností Deltafina a Universal za porušení uvedená v tomto článku 1 ukládá společně a nerozdílně pokuta ve výši 30 milionů eur.
- 18 Komise vzala v úvahu účinnou spolupráci společnosti Deltafina jako polehčující okolnost a snížila o 50 % pokutu, která má být uložena této společnosti. Komise zejména uznala, že společnost Deltafina od samého počátku významně přispívala k jejímu vyšetřování a nikdy nepopírala žádné skutky.

- 19 Pokud jde o žádost o ochranu před pokutami společnosti Deltafina, měla Komise za to, že povinnost spolupráce stanovená v bodě 11 písm. a) oznámení o spolupráci z roku 2002 zahrnuje povinnost upustit od veškerých kroků, jež by mohly ohrozit její schopnost vést vyšetřování nebo konstatovat protiprávní jednání. Komise dodala, že tato povinnost brání jakémukoliv vyjádření žádosti o ochranu v době, kdy Komise ještě neprovedla šetření a kdy se v daném odvětví neví o blížících se šetřeních. Takové vyjádření totiž nenávratně ohrožuje schopnost tohoto orgánu provádět účinná šetření, a tudíž zjistit protiprávní jednání (body 432 a 433 odůvodnění sporného rozhodnutí).
- 20 Komise upřesnila, že „vnitřní napětí“ mezi posledně uvedenou povinností a povinností stanovenou v bodě 11 písm. b) oznámení o spolupráci z roku 2002, podle které musí žadatel ukončit účast na protiprávním jednání nejpozději ke dni podání žádosti o ochranu, nedovoluje žadateli, aby dobrovolně informoval ostatní účastníky kartelové dohody o tom, že podal žádost o ochranu (bod 434 odůvodnění sporného rozhodnutí).
- 21 Komise dospěla k závěru, že společnost Deltafina tuto povinnost nesplnila, neboť i když si byla vědoma skutečnosti, že Komise zamýšlí provést šetření v období od 18. do 20. dubna 2002, její předseda představenstva před provedením těchto šetření dobrovolně informoval své hlavní konkurenty o tom, že společnost Deltafina podala žádost o ochranu (body 441 až 444 a 460 odůvodnění sporného rozhodnutí).
- 22 Komise dodala, že jednání na schůzce konané dne 14. března 2002 ani její následné chování nevyvolávají žádné pochybnosti o tom, že nikdy neuznala, že by společnost Deltafina musela nevyhnutelně svou žádost o ochranu vyradit svým konkurentům, a že by se tedy šetření již nemohla uskutečnit. Komise tvrdí, že náležitě upřesnila, že k přípravě uvedených šetření je třeba zachovávat mlčenlivost o jeden měsíc déle (body 445 až 448 odůvodnění sporného rozhodnutí).
- 23 Komise tvrdila, že uznala jak praktické obtíže společnosti Deltafina se zachováním mlčenlivosti o žádosti o ochranu, tak skutečnost, že kdyby byla společnost Deltafina nucena vyradit konkurentům svou žádost o ochranu, plánovaná šetření by se velmi pravděpodobně neuskutečnila. Zdůraznila přitom, že předseda představenstva společnosti Deltafina nejednal z donucení, ale že vyjádření ze dne 4. dubna 2002 bylo dobrovolné a spontánní (body 450 až 453 a 459 odůvodnění sporného rozhodnutí).
- 24 Tento orgán se domníval, že takové jednání nelze ničím odůvodnit (body 454 až 459 odůvodnění sporného rozhodnutí).
- 25 Komise rovněž uvedla, že skutečnost, že jí společnost Deltafina zejména o vyjádření ze dne 4. dubna 2002 neinformovala, naznačuje, že společnost Deltafina neočekávala, že tento orgán bude její chování schvalovat (bod 449 odůvodnění sporného rozhodnutí).
- 26 Komise tedy dospěla k závěru, že na základě „všech výše uvedených důvodů, [...] společnost Deltafina tím, že na schůzce sdružení APTI konané dne 4. dubna 2002 dobrovolně vyradila svou žádost o ochranu, porušila povinnost spolupráce, která jí vyplývala z bodu 11 písm. a) oznámení o spolupráci z roku 2002“ (*neoficiální překlad*) (bod 460 odůvodnění sporného rozhodnutí).

Řízení před Tribunálem a napadený rozsudek

- 27 Návrhem došlým kanceláři Tribunálu dne 19. ledna 2006 podala společnost Deltafina žalobu směřující primárně ke zrušení pokuty, která jí byla uložena sporným rozhodnutím, a podpůrně ke snížení této pokuty.
- 28 Na podporu své žaloby vznesla společnost Deltafina sedm žalobních důvodů, z nichž čtyři primárně na podporu svého návrhu na zrušení sporného rozhodnutí v rozsahu, v němž jí ukládalo zaplatit pokutu, a tři podpůrně na podporu svého návrhu na snížení výše této pokuty.

- 29 Tribunál zamítl všechny žalobní důvody vznesené společností Deltafina, kromě šestého žalobního důvodu, který společnost Deltafina vzala zpět.

Návrhová žádání účastnic řízení

- 30 Společnost Deltafina navrhuje, aby Soudní dvůr:
- primárně zcela nebo částečně zrušil napadený rozsudek a v rozsahu, v němž se jí týká, zrušil sporné rozhodnutí, jakož i zrušil nebo snížil výši pokuty, která jí byla uložena;
 - podpůrně vrátil věc Tribunálu a
 - uložil Komisi náhradu nákladů řízení.
- 31 Komise navrhuje, aby Soudní dvůr:
- zamítl kasační opravný prostředek a
 - uložil společnosti Deltafina náhradu nákladů řízení.

Ke kasačnímu opravnému prostředku

- 32 Na podporu svého kasačního opravného prostředku vznáší společnost Deltafina čtyři důvody. Nejprve je třeba přezkoumat společně první a druhý důvod kasačního opravného prostředku, poté čtvrtý důvod kasačního opravného prostředku a nakonec třetí důvod kasačního opravného prostředku.

K prvnímu a druhému důvodu kasačního opravného prostředku

Argumentace účastnic řízení

- 33 Svým prvním důvodem kasačního opravného prostředku společnost Deltafina Tribunálu především vytýká, že nerozhodl o žalobním důvodu vycházejícím z toho, že se po schůzce konané dne 14. března 2002 mohla společnost Deltafina domnívat, že jí Komise zprostila povinnosti mlčenlivosti, a že v důsledku toho vyzrazením ze dne 4. dubna 2002 neporušila svou povinnost spolupráce.
- 34 Dále společnost Deltafina zdůrazňuje, že jediné porušení povinnosti spolupráce, jež je jí ve sporném rozhodnutí připisováno, tvoří vyzrazení ze dne 4. dubna 2002. Tribunál tedy tím, že potvrdil porušení povinnosti spolupráce ze strany společnosti Deltafina, jehož se měla dopustit tím, že neinformovala Komisi o tomto vyzrazení, podle jejího názoru porušil právo na obhajobu a překročil své pravomoci, které jsou omezeny na posouzení legality tohoto rozhodnutí.
- 35 Konečně, společnost Deltafina se domnívá, že v bodě 149 napadeného rozsudku Tribunál nahradil vlastním posouzením povinností spolupráce uložených této společnosti to, co bylo dohodnuto mezi ní a Komisí na schůzce konané dne 14. března 2002. Za účelem určení přesného obsahu této povinnosti spolupráce přitom měl Tribunál vzít v úvahu dohodnuté podmínky spolupráce.
- 36 Tribunál totiž podle společnosti Deltafina vycházel z chybného předpokladu, podle kterého skutečnost, že společnost Deltafina neinformovala Komisi o vyzrazení své žádosti o ochranu, v každém případě představuje porušení povinnosti spolupráce, přičemž kvalifikace těchto skutečností závisí na

dohodnutých podmínkách. Komise přitom podle názoru Deltafina mohla, jak potvrzuje bod 12 písm. a) oznámení Komise o ochraně před pokutami a snížení pokut v případech kartelů (Úř. věst. 2006, C 298, s. 17), schválit vyzrazení uvedené žádosti o ochranu.

- 37 V daném případě podle Deltafina toto schválení vyplynulo ze schůzky konané dne 14. března 2002. Na základě současných zápisů z uvedené schůzky a následného chování zúčastněných stran měl totiž Tribunál konstatovat, že společnost Deltafina a Komise dosáhly dohody ohledně nevyhnutelnosti tohoto vyzrazení a ještě náročnějšího požadavku zatěžujícího tuto společnost, a sice aby urychleně poskytla další důkazy.
- 38 Společnost Deltafina uvádí, že ze zápisů ze schůzky konané dne 14. března 2002 vyplývá, že otázka, zda toto vyzrazení musí být „dobrovolné a spontánní“ nebo „nedobrovolné a vyžádané“, nebyla řešena, a má tudíž za to, že se posouzení Tribunálu zohledňující formu uvedeného vyzrazení zakládá na rekonstrukci událostí *ex post*, což nelze přijmout. V každém případě jakékoli pochybnosti ohledně obsahu údajné dohody o podmínkách její spolupráce musí podle společnosti Deltafina hovořit v její prospěch.
- 39 Na základě svého druhého důvodu kasačního opravného prostředku společnost Deltafina tvrdí, že Tribunál porušil články 65 a 68 svého jednacího řádu tím, že na jednání provedl důkaz výsledkem jejího právního zástupce pana R. a pana V. E., úředníka Komise, jemuž byla věc přidělena, jakožto účastníků schůzky konané dne 14. března 2002, a tudíž jakožto svědků, aniž přijal usnesení uvádějící dokazované skutečnosti, aniž tito svědci složili přísahu a byl pořízen protokol zachycující tyto výpovědi.
- 40 Podle společnosti Deltafina se přitom Tribunál v bodě 159 napadeného rozsudku opíral o svědeckou výpověď pana V. E. za účelem konstatování, že pan V. E. nepochopil, že se společnost Deltafina chystá dne 4. dubna 2002 vyzradit dané skutečnosti, a že k tomu v žádném případě nedal souhlas. Tribunál tedy tím, že neporovnal tuto výpověď s výpovědí pana J., který nebyl požádán, aby svědčil, porušil právo společnosti Deltafina na spravedlivý proces.
- 41 Komise s argumentací společnosti Deltafina nesouhlasí.

Závěry Soudního dvora

- 42 Co se týče přípustnosti argumentů shrnutých v bodě 33 tohoto rozsudku, které Komise zpochybňuje, je třeba konstatovat, že společnost Deltafina nežádá Soudní dvůr, aby provedl nové posouzení skutkového stavu, ale aby konstatoval, že napadený rozsudek postrádá odůvodnění. Tyto argumenty jsou tudíž přípustné.
- 43 Pokud jde o přípustnost argumentů shrnutých v bodech 35 a 36 tohoto rozsudku, je třeba uvést, že společnost Deltafina Tribunálu vytýká, že se dopustil nesprávného právního posouzení při vymezení jejich povinností spolupráce. Tyto argumenty jsou proto rovněž přípustné.
- 44 Naproti tomu, jak správně tvrdí Komise, argumenty shrnutými v bodech 37 a 38 tohoto rozsudku společnost Deltafina zpochybňuje skutková zjištění provedená Tribunálem, aniž se dovolává zkreslení důkazů. Podle ustálené judikatury Soudního dvora přitom takový přezkum překračuje meze pravomoci Soudního dvora, takže je nutné tyto argumenty odmítnout jako nepřípustné.
- 45 Stran věci samé je třeba uvést, že v rámci argumentace shrnuté v bodech 33 a 34 tohoto rozsudku společnost Deltafina Tribunálu zaprvé vytýká, že nerozhodl o žalobním důvodu, podle kterého jí Komise zprostila povinnosti mlčenlivosti, a zadruhé, že neoprávněně nahradil odůvodnění, čímž překročil své pravomoci.

- 46 Pokud jde o první část argumentace společnosti Deltafina, je třeba uvést, že Tribunál v bodě 160 napadeného rozsudku rozhodl, že Komise nemohla předem schválit, aby společnost Deltafina dne 4. dubna 2002 spontánně vyzradila dané skutečnost, jelikož se této společnosti nepodařilo prokázat, že předem řádně informovala Komisi o svých úmyslech.
- 47 Tribunál zejména ve světle této úvahy v bodě 173 uvedeného rozsudku potvrdil posouzení Komise, podle kterého společnost Deltafina porušila povinnost spolupráce.
- 48 V tomto ohledu z bodů 441, 450 a 460 odůvodnění sporného rozhodnutí vyplývá, že Komise měla za to, že dobrovolné a spontánní vyzrazení spolupráce s Komisí ze strany podniku, který byl účastníkem kartelové dohody, ostatním podnikům, které byly účastníky téže kartelové dohody, ve stadiu, kdy se plánovala v těchto podnicích šetření na místě, je jiné povahy, než odhalení této spolupráce těmito podniky z důvodu praktických obtíží uvedeného podniku se zachováním mlčenlivosti o své spolupráci.
- 49 Komise totiž měla za to, že ono dobrovolné a spontánní vyzrazení samo o sobě dokazuje porušení povinnosti spolupráce, ledaže by se jednoznačně prokázalo, že takové vyzrazení bylo předem výslovně tímto orgánem schváleno.
- 50 Tribunál přitom rozhodl, že tak tomu v projednávaném případě nebylo, a proto v bodech 160 a 173 napadeného rozsudku potvrdil porušení povinnosti spolupráce ze strany společnosti Deltafina, konstatované Komisí v bodě 460 odůvodnění sporného rozhodnutí.
- 51 Na rozdíl od toho, co tvrdí společnost Deltafina, toto posouzení není stíženo žádnou vadou.
- 52 Konkrétně skutkové zjištění Tribunálu ohledně neexistence výslovného schválení ze strany Komise, pokud jde o spontánní vyzrazení ze dne 4. dubna 2002, nebylo společností Deltafina napadeno. Za těchto podmínek přitom nebyl Tribunál povinen výslovně odmítnout argumentaci společnosti Deltafina, jejímž cílem bylo prokázat existenci dohody o nevyhnutelnosti uveřejnění její spolupráce.
- 53 Vzhledem k tomu, že vyzrazení ze dne 4. dubna 2002 bylo spontánní, nebylo nevyhnutelné. I kdyby Komise souhlasila s tím, že spolupráce společnosti Deltafina bude případně nedobrovolně prozrazena, tento souhlas nemůže odůvodňovat spontánní vyzrazení ze strany této společnosti, a tedy nemůže vyvrátit zjištěné porušení povinnosti spolupráce, jehož se tato společnost dopustila. Z toho vyplývá, že je tato argumentace irelevantní.
- 54 Co se týče druhé části argumentace na podporu prvního důvodu kasačního opravného prostředku, a sice argumentu vycházejícího z neoprávněného nahrazení odůvodnění, z bodů 143 až 145 napadeného rozsudku vyplývá, že Tribunál provedl v těchto bodech celkovou analýzu povinnosti spolupráce, kterou má podnik žádající o to, aby mu na konci správního řízení byla poskytnuta definitivní ochrana před pokutami. Tato povinnost plné, průběžné a pohotové spolupráce, stanovená v bodě 11 písm. a) oznámení o spolupráci z roku 2002, musí zejména spočívat v poskytování úplných informací s ohledem na všechny relevantní okolnosti, které se týkají vyšetřování Komise.
- 55 Z bodů 429, 449 a 459 odůvodnění sporného rozhodnutí dále vyplývá, že Komise vzala v úvahu skutečnost, že chybí některé informace, které měl daný podnik poskytnout, konkrétně informace týkající se okolností schůzky konané dne 4. dubna 2002.
- 56 Tribunál tak v bodech 152 až 162 napadeného rozsudku pouze reagoval na argumentaci, kterou mu předložila společnost Deltafina a která vyplývá z bodu 151 téhož rozsudku. Tribunál tudíž odůvodnění nijak nenahradil, takže druhá část argumentace společnosti Deltafina musí být odmítnuta.
- 57 Pokud jde dále o tvrzení společnosti Deltafina v rámci jejího druhého důvodu kasačního opravného prostředku, že Tribunál porušil právo této společnosti na spravedlivý proces, neboť jednak na jednání v rozporu s články 65 a 68 svého jednacího řádu provedl důkaz výsledkem právního zástupce

společnosti Deltafina, jakož i úředníka Komise, jemuž byla věc přidělena, jednak se v bodě 159 napadeného rozsudku opíral o jednu z těchto výpovědí, aniž provedl srovnání této výpovědi s výpovědí pana J., který nebyl požádán, aby svědčil, je třeba poznamenat následující.

- 58 Především je zřejmé, že Tribunál na jednání vyslechl pana R. a pana V. E. jakožto účastníky schůzky konané dne 14. března 2002 a pana V. E. jakožto účastníka telefonického rozhovoru ze dne 22. března 2002. Je rovněž nesporné, že dotčené osoby byly Tribunálem dotazovány na jejich vnímání obsahu uvedené schůzky a rozhovoru, že toto dotazování bylo provedeno mimo procesní rámec stanovený v článku 68 jednacího řádu Tribunálu a že společnost Deltafina proti tomu nevznesla na jednání žádnou námitku.
- 59 K tomu je třeba uvést, že ačkoli Komise tvrdí opak, nemá v tomto ohledu skutečnost, že společnost Deltafina nevznesla na uvedeném jednání žádnou námitku, za následek nepřipustnost druhého důvodu kasačního opravného prostředku (v tomto smyslu viz rozsudek Corus UK v. Komise, C-199/99 P, EU:C:2003:531, body 32 a 35).
- 60 Navíc, jak správně tvrdí Komise, je zajisté běžnou a legitimní praxí Tribunálu dotazovat se na technické problémy nebo složitý skutkový stav osob zastupujících účastníky řízení, které znají relevantní podrobnosti.
- 61 Avšak v projednávaném případě, jak uvedla generální advokátka v bodech 116 a 117 svého stanoviska, se dotazy, které položil Tribunál panu R. a panu V. E., zejména týkaly namítaných a sporných skutečností mezi účastníky řízení. Kromě toho se tyto dotazy nezdaří být technického nebo složitého rázu a ostatně nic nenaznačuje, že by pan R. a pan V. E. byli dotazováni z důvodu jejich konkrétních technických znalostí.
- 62 Za těchto podmínek je třeba konstatovat, že společnost Deltafina oprávněně tvrdí, že Tribunál tím, že se na jednání dotazoval jejího právního zástupce a úředníka Komise, jemuž byla věc přidělena, na jejich vnímání toho, co bylo dohodnuto na schůzce konané dne 14. března 2002 a během telefonického rozhovoru ze dne 22. března 2002, překročil rámec toho, co lze provést v rámci tohoto postupu, neboť se dotazování Tribunálu týkalo skutečností, které měly být prokázány například na základě svědeckých výpovědí postupem stanoveným v článku 68 jednacího řádu Tribunálu.
- 63 Avšak na rozdíl od toho, co tvrdí společnost Deltafina, tato procesní vada nepředstavuje porušení jejího práva na spravedlivý proces.
- 64 Jak totiž správně uvádí Komise a na rozdíl od toho, co tvrdí společnost Deltafina, Tribunál v bodě 159 napadeného rozsudku přihlédl k prohlášení úředníka Komise, jemuž byla věc přidělena, pouze v rámci širších úvah, neboť jeho odůvodnění v podstatě vychází z listinných důkazů zkoumaných v bodech 153 až 158 napadeného rozsudku, a to zejména ze zápisů ze schůzky konané dne 14. března 2002 a z telefonického rozhovoru ze dne 22. března 2002.
- 65 Jak také poznamenala generální advokátka v bodě 120 svého stanoviska, Tribunál mohl své závěry založit pouze na těchto listinných důkazech.
- 66 Konkrétně vzhledem tomu, že uvedené listinné důkazy nenaznačují nic v tom smyslu, že by společnost Deltafina výslovně informovala o svém úmyslu dobrovolně vyrazit svoji spolupráci s Komisí, ani že by Komise výslovně toto vyřazení schválila, a vzhledem k významu takového výslovného schválení jak pro společnost Deltafina, tak pro účinnost plánovaných šetření, je třeba konstatovat, že Tribunál mohl, aniž se dopustil pochybení, dojít k závěru, že jejich neexistence byla právně dostačujícím způsobem prokázána uvedenými listinnými důkazy.

- 67 Podle ustálené judikatury je totiž jedině Tribunál oprávněn posoudit, zda je případně nezbytné doplnit poznatky, které má k dispozici o věcech, které mu jsou předloženy. Průkazný nebo neprůkazný charakter procesních písemností spadá do jeho svrchovaného posouzení skutkových okolností, které nepodléhá přezkumu Soudního dvora v rámci kasačního opravného prostředku, s výjimkou případu zkreslení důkazů předložených Tribunálu nebo jestliže z dokumentů vložených do spisu vyplývá věcná nesprávnost zjištění Tribunálu (rozsudek *Der Grüne Punkt – Duales System Deutschland v. Komise*, C-385/07 P, EU:C:2009:456, bod 163 a citovaná judikatura).
- 68 Avšak vzhledem k tomu, že společnost Deltafina v projednávaném případě nepodala návrh na výslech svědků a nenamítala zkreslení důkazů zohledněných Tribunálem, mohl Tribunál dojít k závěru, že výslech pana R. a pana V. E. jakožto svědků není nutný.
- 69 Z toho vyplývá, že druhý důvod kasačního opravného prostředku není opodstatněný a že odůvodnění Tribunálu v bodech 153 až 160 napadeného rozsudku není stíženo žádným porušením práva na obhajobu.
- 70 Za těchto podmínek musí být první a druhý důvod kasačního opravného prostředku zamítnuty.

Ke čtvrtému důvodu kasačního opravného prostředku

Argumentace účastnic řízení

- 71 Společnost Deltafina žádá Soudní dvůr, aby snížil pokutu, která jí byla uložena, a tím zmírnil porušení zásady rovného zacházení, kterého se údajně dopustila Komise tím, že jí přiznala stejné snížení pokuty jako společnosti Dimon Italia.
- 72 Podle společnosti Deltafina se Tribunál dopustil nesprávného právního posouzení tím, že rozhodl, že návrh, který předložila na jednání v prvním stupni, představuje nový žalobní důvod, jenž se nezakládá na právních a skutkových okolnostech, které vyšly najevo v průběhu řízení, a je tedy nepřijatelný. Argumenty společnosti Deltafina totiž vycházely z judikatury vyplývající z rozsudku Tribunálu *Nintendo a Nintendo of Europe v. Komise* (T-13/03, EU:T:2009:131), který byl vyhlášen až po skončení písemné části řízení.
- 73 Komise s touto argumentací společnosti Deltafina nesouhlasí.

Závěry Soudního dvora

- 74 Jak vyplývá z čl. 48 odst. 2 jednacího řádu Tribunálu a z čl. 127 odst. 1 jednacího řádu Soudního dvora, nelze v průběhu řízení předkládat nové důvody, ledaže by se zakládaly na právních a skutkových okolnostech, které vyšly najevo v průběhu řízení (usnesení *Arbos v. Komise*, C-615/12 P, EU:C:2013:742, bod 35).
- 75 Tribunálu ovšem společnost Deltafina neposkytla žádný důkaz o tom, že by se dotčený žalobní důvod zakládal na právních okolnostech, které vyšly najevo v průběhu řízení. Jak totiž uvedla generální advokátka v bodě 127 svého stanoviska, zásada rovného zacházení, již se dovolává společnost Deltafina, je obecnou zásadou unijního práva, jejíž dodržování, zejména v oblasti pokut za porušení práva hospodářské soutěže, zajišťují v souladu s ustálenou judikaturou Soudní dvůr a Tribunál.
- 76 Takový rozsudek, jenž vymezuje povinnosti Komise v souladu se zásadou rovného zacházení, jehož se dovolává společnost Deltafina, nemůže být proto považován za novou právní okolnost odůvodňující pozdní předložení nového žalobního důvodu.

77 Proto musí být čtvrtý důvod kasačního opravného prostředku zamítnut.

Ke třetímu důvodu kasačního opravného prostředku

Argumentace účastnic řízení

- 78 Společnost Deltafina uvádí, že řízení před Tribunálem trvalo pět let a osm měsíců a že mezi ukončením písemné části řízení a rozhodnutím o zahájení ústní části řízení uplynulo čtyřicet tři měsíců. Považuje toto řízení za příliš dlouhé a žádá Soudní dvůr, aby v rámci výkonu svého přezkumu v plné jurisdikci zrušil nebo podstatně snížil pokutu, která jí byla uložena, a tím napravil porušení základního práva společnosti Deltafina na to, aby bylo o její záležitosti rozhodnuto v přiměřené lhůtě, zaručeného v čl. 41 odst. 1 a čl. 47 druhém pododstavci Listiny základních práv Evropské unie (dále jen „Listina“).
- 79 Komise s argumentací společnosti Deltafina nesouhlasí.

Závěry Soudního dvora

- 80 Je třeba připomenout, že překročení přiměřené lhůty rozhodování, jakožto procesní vada, která představuje porušení základního práva, musí vést k tomu, že dotčený účastník řízení bude mít možnost využít účinného opravného prostředku, který mu bude skýtat přiměřenou nápravu (rozsudek Gascogne Sack Deutschland v. Komise, C-40/12 P, EU:C:2013:768, bod 80).
- 81 V případě, že společnost Deltafina navrhuje zrušení napadeného rozsudku a podpůrně snížení pokuty, která jí byla uložena, je třeba uvést, že Soudní dvůr již rozhodl, že při neexistenci jakékoliv indicie, že nadměrná délka řízení u Tribunálu měla vliv na řešení sporu, nemůže nedodržení přiměřené lhůty rozhodování vést ke zrušení napadeného rozsudku (rozsudek Gascogne Sack Deutschland v. Komise, EU:C:2013:768, bod 81 a citovaná judikatura).
- 82 Tato judikatura se zejména opírá o úvahu, podle které při neexistenci indicie ukazující na to, že nedodržení přiměřené lhůty soudního rozhodování mělo vliv na řešení sporu, by zrušení napadeného rozsudku porušení zásady účinné soudní ochrany Tribunálem nezhojilo (rozsudek Gascogne Sack Deutschland v. Komise, EU:C:2013:768, bod 82 a citovaná judikatura).
- 83 V projednávaném případě společnost Deltafina neposkytla Soudnímu dvoru žádnou indicii, ze které by vyplývalo, že nedodržení přiměřené lhůty rozhodování Tribunálem mělo vliv na řešení sporu, o kterém rozhodoval.
- 84 Dále vzhledem k nutnosti zajistit dodržování pravidel unijního práva hospodářské soutěže nemůže Soudní dvůr navrhovatelce povolit, aby pouze z důvodu nerespektování přiměřené lhůty soudního rozhodování zpochybnila opodstatněnost nebo výši pokuty, když všechny její důvody směřující proti konstatování učiněným Tribunálem ve věci výše této pokuty a jednání, které sankcionuje, byly zamítnuty (rozsudek Gascogne Sack Deutschland v. Komise, EU:C:2013:768, bod 84 a citovaná judikatura).
- 85 Z toho vyplývá, že v rozporu s tím, co požaduje společnost Deltafina, třetí důvod kasačního opravného prostředku nemůže vést byť jen k částečnému zrušení napadeného rozsudku.
- 86 Pokud společnost Deltafina navrhuje zrušení nebo snížení pokuty, která jí byla uložena, aby se zohlednily finanční důsledky, které pro ni vyplynuly z nadměrné délky řízení před Tribunálem, Soudní dvůr již judikoval, že porušení povinnosti Tribunálem vyplývajících z čl. 47 druhého pododstavce Listiny rozhodnout věci, které mu byly předloženy, v přiměřené lhůtě může vést k žádosti o náhradu škody,

a že sankcí za takové porušení je tudíž žaloba na náhradu škody podaná k Tribunálu, protože taková žaloba představuje účinný opravný prostředek (rozsudek *Gascogne Sack Deutschland v. Komise*, EU:C:2013:768, body 87 a 89).

- 87 Z toho vyplývá, že je věcí Tribunálu, který je příslušný podle čl. 256 odst. 1 SFEU, aby rozhodl o takových návrzích na náhradu škody, přičemž musí zasedat v jiném složení, než když rozhodoval o sporu, který vedl k řízení, jehož délka je kritizována, a že tyto návrhy nemohou být předloženy přímo Soudnímu dvoru v rámci kasačního opravného prostředku (rozsudek *Gascogne Sack Deutschland v. Komise*, EU:C:2013:768, body 90 a 96).
- 88 V tomto ohledu je třeba připomenout, že vzhledem k tomu, že v rámci žaloby na náhradu škody založené na porušení čl. 47 druhého pododstavce Listiny ze strany Tribunálu spočívající v tom, že nerozhodl o věci v přiměřené lhůtě, představuje toto porušení dostatečně závažné porušení právní normy, jejímž cílem je udělení práv jednotlivcům (zejména viz rozsudek *Komise v. CEVA a Pfizer*, C-198/03 P, EU:C:2005:445, bod 63 a citovaná judikatura), musí Tribunál při posouzení tohoto porušení přihlídnout, jak vyplývá z bodů 91 až 95 rozsudku *Gascogne Sack Deutschland* (EU:C:2013:768), k okolnostem vlastním každé věci, jako je složitost sporu a chování účastníků řízení, k zásadnímu požadavku právní jistoty svědčícímu hospodářským subjektům, jakož i k cíli zajistit, aby na vnitřním trhu nebyla narušena hospodářská soutěž.
- 89 Je rovněž věcí Tribunálu posoudit věcnou správnost uplatněné škody a příčinnou souvislost této škody s nepřiměřenou délkou soudního řízení, jakož i zohlednit obecné zásady použitelné v právních rádech členských států při projednání žalob zakládajících se na podobných porušeních.
- 90 Avšak vzhledem k tomu, že je v projednávaném případě jasné, že Tribunál porušil dostatečně závažným způsobem povinnost rozhodnout o věci v přiměřené lhůtě, může se Soudní dvůr k tomu vyjádřit, aniž je nutné, aby účastnice řízení předložily důkazy v tomto ohledu.
- 91 Délka řízení před Tribunálem, tj. pět let a osm měsíců, na které se zejména podílela doba tří let a sedmi měsíců, která uplynula mezi ukončením písemné části řízení a jednáním, nemůže být odůvodněna určitým stupněm obtížnosti případu, ani skutečností, že šest příjemců sporného rozhodnutí podalo proti tomuto rozhodnutí žalobu na neplatnost, ani žádostí společnosti *Deltafina*, aby byl v průběhu písemné části řízení před Tribunálem předložen dokument, kterým disponovala *Komise*.
- 92 Z úvah uvedených v bodech 81 až 87 tohoto rozsudku však vyplývá, že třetí důvod kasačního opravného prostředku musí být zamítnut.
- 93 S ohledem na všechny předcházející úvahy je třeba kasační opravný prostředek zamítnout.

K nákladům řízení

- 94 Podle čl. 184 odst. 2 jednacího řádu Soudního dvora rozhodne Soudní dvůr o nákladech řízení, není-li kasační opravný prostředek opodstatněný. Podle čl. 138 odst. 1 téhož jednacího řádu, jenž se na řízení o kasačním opravném prostředku použije na základě čl. 184 odst. 1, se účastníku řízení, který neměl úspěch ve věci, uloží náhrada nákladů řízení, pokud to účastník řízení, který měl ve věci úspěch, požadoval.
- 95 Vzhledem k tomu, že *Komise* požadovala náhradu nákladů řízení a společnost *Deltafina* neměla ve věci úspěch, je důvodné uložit posledně uvedené náhradu nákladů tohoto řízení.

Z těchto důvodů Soudní dvůr (druhý senát) rozhodl takto:

- 1) **Kasační opravný prostředek se zamítá.**
- 2) **Společnosti Deltafina SpA se ukládá náhrada nákladů řízení.**

Podpisy.